No. 2958 Woensdag 15 Juni 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Het oogenblik, dat ds. Welter na de doopsbediening zegenend zijn handen uitstrekt over het kleine Prinsesje, terwijl Prinses Juliana vol moedertrots toeziet.

De stem van het Vaticaan.

door Friedrich Mückermann S. J.

Terwijl men bijna overal in de politieke houding een groeiend opportunisme bemerkt, dat soms stijgt tot een schaamteloos cynisme, toont iedere uiting van het Vaticaan aan de wereld een onkreukbare trouw aan de morele en religieuse grondslagen, waaraan men door roeping en geweten verplicht is. Wie die houding eenmaal kent, kan ongeveer vooruit zeggen, hoe het Vaticaan tegenover de een of andere gebeurtenis zal staan. Deze gedachte wordt door den schrijver uitvoerig in onderstaande regelen ontvouwd.

Hoe spoedig zou er weer klaarheid en stabiliteit in de wereld komen, wanneer de staatsoverheden ook eens zouden willen terugkeren, tot de erkenning der onontbeerlijke eeuwigheidswaarden, waarop de mensheid gegrond is.

Wat mankeert er eigenlijk aan de democratiën? Dat zij op alle vragen waarop verschillend geantwoord kan worden, geen antwoord geven? Neen, daar schort het niet. Maar de ondergang van elk politiek stelsel, en ook van de democratie, volgt vanzelf, wanneer men de erkenning of de niet-erkenning van alle verplichte moraal tot een voorwerp van een parlementaire stemming maakt. En de zogenaamde autoritaire stelsels, waar lijden die aan? Aan de onderschatting van de betekenis van de autoriteit van de Staat? Neen daar is beslist nog geen Staat aan ten onder gegaan, maar wel moet het tot een crisis komen, zodra een dergelijke autoriteit zich buiten de morele orde geplaatst, zodra zij de willekeur laat regeren en zodra zij de door God ingestelde vrijheid der persoonlijkheid aantast.

Laat ons in het licht dezer ideeën nog eens een blik werpen op het jongste Geheime Consistorie dat te Rome plaats had. Tot vreugde van geheel het Christendom dat zich reeds door enige berichten over de gezondheidstoestand van den Paus begon te verontrusten, hield Pius XI daar een toespraak, die een ongebroken geestelijke kracht verried. Wanneer deze Paus die reeds zoveel heeft meegemaakt en die door een lang lijdensbed de genade kreeg in de eenzaamheid van zware lijdensstonden over alles na te denken, zijn ogen opheft, dan heeft men de indruk, dat een Ziener spreekt, die reeds de heerlijkheid van een andere wereld schouwt, over de aarde heen, dat donkere tranendal, waar de mensen zich onderling verdelgen op een wijze, zoals de geschiedenis ze nog niet gekend heeft. En als deze Paus spreekt, dan is bij Hem alle gestrengheid weggevallen in een goedheid, waarin de rijpheid der levensjaren wondergoed overeenstemt met de geest van de godsdienst der liefde.

Slechts geheel verruwde staatslieden en leiders kunnen zich onttrekken aan de betovering om zover gaan, dat zij deze eerbiedwaardige figuur van het huidige Europa met leugens, laster, hoon be smeuren.

Pius XI beschouwt de strijd in China en voor alles ziet Hij de schade die daardoor aan de godsdienst wordt toegebracht. Daarmede wordt ook het sterkste motief van de wereldvrede aangetast dat er bestaat.

Hij, die alleen materiele belangstelling kent kan er vreugde in scheppen, wanneer schoolkinderen met een geweer op de schouder oprukken, en aan niets anders meer denken dan hoe men zijn vijanden kan neerschieten, bommen werpen, gassen gebruiken, enz. Hij echter, die weet, dat elk kind en iedere mens een onsterfelijke ziel heeft, en dat het religieuze leven de eerste plaats inneemt, moet er versteld over staan, dat in de opvoeding deze hogere gevoelens niet meer worden aangekweekt. Het is geen wonder, dat op een dergelijke wijze generaties opgroeien voor wie de oorlog niet meer het ultima ratio van de politiek is maar de eigenlijke inhoud van hun bestaan. Zowas het wellicht eens bij de wilde horden en zo is het nog bij de overgebleven stammen, die zich met de wapens in de hand van hun levensonderhoud moeten voorzien.

Maar zo kan het niet gaan bij volken met een hogere cultuur en beschaving.

Het blijft een afschrikwekkende gedachte, wanneer men er over nadenkt, welke geweldige sommen op aarde, waar zoveel nood te verzachten is, waar zoveel goede werken zouden kunnen gedaan worden voor kunst en wetenschap, worden uitgegeven voor vernielingsinstrumenten. Nog verschrikkelijker is het, wanneer men bedenkt, dat tengevolge van een zekere dwang ook die landen aan die bewapeningswedloop moeten meedoen waarvan de bevolking vredelievend is. Natuurlijk kan dat niet van de ene dag op de andere veranderen, maar het zal zeker veranderen, wanneer de hogere waarden weer sterker doordringen tot het bewustzijn van de mensen en belangen van een hogere wereld hun handelingen gaan beheersen. Het ligt in de logika van de nieuwe vredesboodschappen van den Paus, wanneer Pius XI onlangs zijn grote zorg te kennen gaf over de godsdienstvervolgingen in Rusland en Spanje en Duitsland. Inderdaad ligt het oorlogsgevaar niet zozeer in de grotere en kleine bedreigingen die tegenover zekere politieke verhoudingen worden geuit. Zij bestaat in het ontloochenbare feit dat terwijl het Christendom door een materialistische wereldopvatting wordt verdrongen en de strijd om aardse belangen niet meer te remmen is, een voorbereiding tot de oorlog wordt geschapen, die veel schrikwekkender gevolgen heeft dan de industriele en militaire voorbereidingen. Slechts weinigen beseffen hoe zeer door het terugdringen van het Christendom ook alles verdrongen wordt wat naar adel, ridderlijkheid en lieftalligheid zweemt.

Men kan begrijpen dat Pius XI, de hoogste morele autoriteit op aarde, zich vrijmoedig richt tot de staatsleiders om hen op de betekenis èn van de godsdienst, èn het godsdienstig voorbeeld te wijzen.

Er komen trouwens meer en meer staatslieden die op dat punt denken, zoals de Paus, ook al zijn ze niet katholiek. Zo sprak kortgeleden de kanselier van de Reading-Universiteit, sir Samuel Hoarse, een gelovig lid der Engelse staatskerk tegen zijn studenten:

„Het blijkt in ieder geval waar, dat de kunst van het leven, de kunst der kunsten, zoals ze in Engeland en in ons werelddeel geleerd wordt, onvolmaakt zou blijven, wanneer het gewichtigste ontbrak, namelijk de erkenning dat de macht va te zullen winnen wanneer wij geen gebruik maken van het enige en onoverwonbare wapen van de godsdienst, het geweld en van het materialisme dat ons tegen deze machten geschonken is."

Nederlandse deelneming aan de wereldtentoonstelling te New-York.

Zoals uit mededelingen over de bouw van het Nederlandse paviljoen op de wereldtentoonstelling te New York in 1939 bekend is geworden, staan de vorm en oppervlakte daarvan thans vast, temeer waar intussen van het Amerikaanse tentoonstellingsbestuur bericht is ingekomen, dat het zich met het Nederlandse ontwerp geheel kan verenigen.

Men weet, dat het paviljoen, behalve een zogenaamde ereruimte, valt te onderscheiden in twee hoofddelen, een Nederlands en een Indisch. In de ere-vestibule en de daarop aansluitende open cour zal gelegenheid bestaan, op treffende wijze gedachten als die van de rijkseenheid, de aanrakingen tussen de Verenigde Staten en Nederland en wat dies meer zij tot uiting te brengen. De Indische sectie zal in de allereerste plaats een beeld geven van de wijze, waarop Nederland zijn taak ten opzichte van de buiten Europa gelegen delen van het Rijk in cultureel opzicht — in ruime zin te nemen — heeft opgevat en waarop Nederland die taak vervult. Daarnaast zal in het licht gesteld worden de betekenis van Nederlands-Indië uit toeristisch oogpunt en, voor zover dit nut kan hebben, ook de betekenis van Nederlands-Indië als leverancier en afnemer op economisch gebied. Deze verschillende aspecten laten een dooreenstrengeling op ongezochte wijze toe.

Ten aanzien van de Nederlandse afdeling, (waarbij ook de West zal worden ondergebracht) heeft het verschil in maatstaf, welke aangelegd zal moeten worden voor inzendingen, welke op cultureel, en die, welke op economisch terrein liggen, geleid tot het besluit, een zekere splitsing tot te passen in beide soorten van inzendingen. Als gevolg daarvan zullen de „economische" inzendingen in hoofdzaak de Zuidelijke helft van het Nederlandse gedeelte beslaan, de „culturele" in hoofdzaak de Noordelijke helft, met dien verstande, dat de eenheid van het geheel bewaard zal blijven.

Een nadere bestudering van de wijze, waarop het „economische" gedeelte, in meer stricte zin gevuld zal worden, heeft tot een verdere differentiatie in de economische inzendingen in het hierbedoelde deel van de Nederlandse afdeling, zal komen, en een ander gedeelte zal worden ondergebracht in het door het tentoonstellingsbestuur ter beschikking van de Nederlandse deelneming gestelde en vlak voor het Nederlandse paviljoen gelegen deel van een door dat bestuur op te richten gebouw. De commissie voor de Nederlandse economische inzendingen is van mening, dat het ingebruik nemen voor economische inzendingen van de door het tentoonstellingsbestuur beschikbaar gestelde localiteit, naast de daarvoor bestemde ruimte in het Nederlandse paviljoen, verschillende voordelen biedt. In de eerste plaats verschaft het gebouw van het tentoonstellingsbestuur een noodzakelijke aanvulling van de voor de economische inzendingen benodigde ruimte. In de tweede plaats maakte het onderscheid, dat te maken valt in de aard van de economische inzendingen het bezwaarlijk, alle economische inzendingen in een ruimte onder te brengen.

Het onderscheid, waarvan hier sprake is, is het volgende:

Aan de ene kant heeft men rekening te houden met inzendingen van bedrijven, welke hun koopwaar aan de Amerikaanse en andere bezoekers ter wereldtentoonstelling wensen te tonen of de aandacht op hun diensten wensen te vestigen. Daarvoor is tot dusverre reeds een zekere belangstelling gebleken, welke vermoedelijk zal toenemen. De belangstelling is echter veelal een individuele. Men wenst propaganda te maken, niet zozeer voor het artikel, en ook niet bepaaldelijk voor een zekere bedrijfsgroep, doch voor de eigen firma, het eigen bedrijf.

Individuele inzendingen.

Gezien de omstandigheid, dat de leiding der Nederlandse deelneming van de beginne af op het standpunt gestaan heeft, dat die deelneming, onder andere, ook zoveel mogelijk commercieel nut voor Nederland zal dienen af te werpen, is bij nadere overweging besloten, voor een dergelijke individuele propaganda — die dus niet in principe naamloos behoeft te zijn — gelegenheid te bieden. De voorwaarden voor de individuele deelneming zullen eerlang worden vastgesteld, doch aan de belanghebbenden wordt verzocht reeds thans aan den secretaris van het werkcomité kenbaar te maken, of zij in principe voor de deelneming op deze wijze gevoelen. Aan zekere eisen o.a. met betrekking tot de aard der inzending en uiteraard tot de beschikbare ruimte zal o.m. voldaan moeten worden.

Het is echter duidelijk, dat een verzameling inzendingen van individuele belangstellenden geen volledig representatief beeld kan geven van wat Nederland in economisch opzicht niet alleen voor de Verenigde Staten, maar in de wereld te betekenen heeft.

Het is om die redenen, dat de individuele inzendingen gezamenlijk zullen worden ondergebracht in de door het Amerikaanse tentoonstellingsbestuur bij het Nederlandse paviljoen beschikbaar gestelde ruimte, en dat de ruimte in het Nederlandse paviljoen bestemd zal worden voor het representatieve beeld van economisch Nederland als geheel, waarvan zo juist sprake was. Met het vorenstaande is niet gezegd, dat het comité op naamloze inzendingen in groepsverband geen prijs meer zou stellen. Integendeel. Uiteraard valt, zolang dit plan niet gereed is, nog niet vast te stellen, van welke van zulke inzendingen binnen dit kader gebruik zal kunnen en moeten worden gemaakt, resp. welke daarvan in het tentoonstellingsgebouw zullen moeten worden ondergebracht. Zodra het plan vaster vorm heeft aangenomen, zal het comité zich zo nodig tot bepaalde bedrijfsgroepen, bedrijven of instanties wenden, ten einde hun of haar medewerking tot de vervolmaking van de bedoelde economische synthese te erlangen. Intussen zullen gedachten en suggesties in dit opzicht door het comité reeds thans zeer gewaardeerd worden.

Resumerend kan dus worden geconstateerd:

1. Dat individuele propaganda op beperkte schaal en onder bepaalde voorwaarden in het Nederlands complex ter wereldtentoonstelling, en met name in het door het tentoonstellingsbestuur ter beschikking gestelde gebouw, mogelijk zal zijn, en dat men zich daarvoor reeds thans kan opgeven.

2. Dat onpersoonlijke inzendingen, bijvoorbeeld in groepsverband, aan de organisatoren welkom zijn, doch dat het comité nader zal moeten beoordelen in hoeverre zij passen in het kader, dat daarvoor in het Nederlands paviljoen zal worden opgezet.

Alle aanvragen voor ruimte en alle vragen om inlichtingen en anderzins te dezer zake, richte men tot den secretaris, mr. J. J. Oyevaar, Rijnstraat 24, 's-Gravenhage.

Bonairiaanse Krabbels

De Kraaksteentjes.

Het is toch verheugend te vernemen, dat het Bestuur iets in het belang van Bonaire heeft willen doen. Wij worden opgevoed door het Bestuur en wel door het invoeren van een kraaksteentjesbelasting die in 4 maanden de kapitale som van zestig guldens heeft opgebracht. Wat zullen wij na enige tijd welopgevoed zijn. Wij vrezen dat het tegendeel het geval zal zijn. Het Bestuur is hier zo langzamerhand een stuk van zijn prestige kwijt geraakt en wij worden hoe langer hoe minder welopgevoed door het uiten van lelijke woorden, wanneer wij horen en zien, hoe er toch getreuzeld wordt in deze kwestie.

Het is werkelijk de eerste maal, dat wij de Fiscus op een dergelijke manier opvoedend zien werken. Wij veronderstellen, dat het meer om de duiten dan om de opvoeding gaat en dat de Fiscus gelijk een bok op de haverkist op onze mooie kraaksteentjes is aangevallen, om

BIJ SANTA ROSA'S EEUWFEEST.

HONDERD JAAR BESCHAVINGSARBEID.

door Pater M. Latour.

Intussen zocht de bisschop naar plaatsvervangende krachten en rekende daarbij op hulp van de fraters van Tilburg. Door bemiddeling van frater Radulphus, in 1916 algemeen missie-overste geworen, verkreeg Mgr. spoedig toezegging, dat de fraters in December '17 het werk van de Salesianen zouden overnemen.

God zegene de paters Salesianen, deze ijverige en voorbeeldige priesters, voor het vele goeds dat zij voor de Curaçaose jeugd en voor de Curaçaose Missie in het algemeen gedaan hebben!

De Scholen.

De overname van 't gesticht Santa Rosa van de Salesianen, ging met enige plechtigheid gepaard. Frater Vincentianus werd de eerste overste, met Fr. Gerebernus en Fr. Macarius als medehelpers. Zij namen tegelijk de jongens van de twee hoogste klassen van de zusterschool over. Met de internen kwam men zo aan vereiste getal voor subsidie, die hard nodig was.

Bij notariële akte werd op 16 Januari 1919 ten huize van Mgr. Vuylsteke de „St. Vincentiusstichting" opgericht.

De stichting heeft tot doel:

a. Het aanvaarden van de opdracht tot verpleging van bij rechterlijke uitspraak ter beschikking van het gouvernement gestelde jeugdige personen.

b. Het aanvaarden van de voogdij in de gevallen waarin de kantonrechter of het Hof van Justitie haar die opdraagt.

c. Het doen opnemen in gezinnen of gestichten van R. K. minderjarigen.

Na het vertrek van frater Macarius op 26 Maart 1919, werd frater Priscus van het St. Thomascollege verplaatst naar Santa Rosa en belast met de kleermakerij. Kort daarop kregen ook de andere werkwinkels een frater als leider. De schilderwinkel kwam onder frater Lucas, de smederij onder frater Marianus en in December werd frater Paschasius aan het hoofd van de timmerwinkel geplaatst.

„Scherpenheuvel" had intussen achttien jaar leeg gestaan! Mgr. Vuylsteke kocht het van Mgr. Silva en besloot daarop het weeshuis van Santa Rosa naar dat ruime gebouw over te brengen.

In Augustus 1920 was frater Radulphus andermaal op Curaçao. Thans niet alleen als missie-overste, maar tevens als Directeur van het weeshuis. De verhuizing had juist plaats gehad.

Frater Radulfus zorgde er voor dat de werkwinkels geleidelijk van nieuwere en betere machines voorzien werden. De bestellingen kwamen nu beter binnen; de inkomsten namen toe en in '26 kon hij **voor de laatste maal de weldoeners bedanken voor hun maandelijkse bijdragen, met de mededeling, dat het weeshuis van nu af zichzelf kon bedruipen.**

Langzamerhand bleek ook van dit ruime gesticht uitbreiding noodzakelijk en wie het gebouw nu ziet in 1937, ziet het bijna twee maal zo groot als het oorspronkelijk was. Ook deze laatste verbouwing stond geheel onder leiding van den onvermoeibaren frater Radulfus!

In 1920 ging de zorg voor de vrouwelijke jeugd van Santa Rosa van de Soeurs van Roosendaal over in handen van de Zusters van Schijndel, waarvan de eerste zeven op 1 Augustus van dat jaar op Curaçao aankwamen. De fraters waren juist aan het verhuizen van Santa Rosa naar Scherpenheuvel en de Zusters vonden zolang een onderkomen in het gastvrije St. Martinusgesticht. Op 9 Augustus werden ze plechtig op Santa Rosa ingehaald. Het gouvernement wilde deze zusters tevens belasten met de zorg voor voogdijmeisjes, een nieuw liefdewerk. Tevens kregen ze de school, die met zijn vijf lokalen te klein was voor de 450 kinderen. Het uitbouwtje met een bovenverdieping, dat de zusters van Roosendaal voor slaapverblijf gediend had, werd nu boven en beneden als klas ingericht.

Op 1 October kwamen de eerste achttien voogdijmeisjes, die alle voor langere of kortere tijd verbleven hadden in het meisjesweeshuis van Habay.

In 1924 werd na onderling overleg van de algemene Oversten van Roozendaal en Schijndel overeengekomen, dat de weesmeisjes eveneens op Santa Rosa zouden worden ondergebracht, zodat het weeshuis van Habay werd opgeheven.

De school bleek in 1930 nogmaals te klein en werd met drie lokalen uitgebreid. Het aantal leerlingen bedraagt thans ruim 560.

Het hoofdgebouw van het weeshuis voor meisjes is nog van pastoor Frie; de westelijke vleugel is er later aangebouwd door de paters Salesianen.

Mogen fraters en zusters nog vele jaren hun onwaardeerbare krachten blijven wijden aan de opvoeding van de katholieke jeugd van Santa Rosa!

De tweede stenen kerk.

Het zielenaantal van Santa Rosa's parochianen groeide steeds aan en het was niet meer mogelijk, dat Zondags alle mensen naar één H. Mis konden. Daarom had Mgr. van Ewijk reeds op 4 Maart 1878 verlof gegeven om Zondags twee maal het H. Misoffer op te dragen.

Ook deze maatregel, bleek op den duur onvoldoende en daarom nam men tegen 1900 het doortastende besluit om een nieuwe stenen kerk te bouwen, aanmerkelijk groter dan de oude, die na ruim zestigjarige dienst werd afgebroken.

Op 27 September van dat jaar werd de tekening van de nieuwe kerk ontworpen door pastoor Stephanus van de Pavert, door den pro-Vicaris den H. E. Pater G. Willems, goedgekeurd, waarop aanstonds maatregelen genomen werden voor de bouw.

Reeds 12 October had met het gebruikelijk ceremonieel de eerste steenlegging plaats. Deze plechtigheid werd verricht door den H. E. Pater G. Willems, in tegenwoordigheid van de geestelijkheid van Santa Rosa en Scherpenheuvel, benevens enige E E. H. H. Geestelijken uit de stad. Een oorkonde werd in de muur ingemetseld, door alle aanwezige priesters ondertekend.

Op 1 Januari 1901 werd een steen in het nieuwe altaar gemetseld ter ere van den Goddelijken Verlosser Jesus Christus, bij gelegenheid van de overgang tot een nieuwe eeuw.

24 September 1902, 's morgens om zes uur begon de indrukwekkende plechtigheid van de consacratie der nieuwe kerk. Vele gelovigen, ook uit de stad, woonden deze ceremonie bij. Z. E. Mgr. J. J. A. van Baars, omhangen met de cappa magna en vergezeld van vele priesters, trad het nieuwe gebouw binnen om de vele gebeden te zeggen en de voorgeschreven zalvingen te verrichten. Na zijn toespraak tot het volk, bracht hij de reliquiën in de kerk. De plechtigheid sloot met een H. Mis van dankzegging, waarbij tevens Gods zegen over de parochie van Santa Rosa werd afgesmeekt.

Pastoor van de nieuwe kerk was de zeer ijverige pater Marcus G. Dalhaus.

De oostelijk divisie van Curaçao nam voortdurend toe in zielenaantal, wat nog twee maal aanleiding gaf tot splitsing, n.l. bij de stichting der parochies van Janwé en Groot Kwartier. Zolang Santa Rosa nu maar een kapelaan had, was het Zondags nog te doen, aangezien er drie H. Missen gelezen werden, maar toen in 1932 wegens gebrek aan paters de pastoor alleen voor de Zondagsmissen stond, zocht en vond de tegenwoordige herder van de parochie een prachtige oplossing in het aanbrengen van een tribune achter in de kerk, die zitplaats bood aan twee honderd mensen. Bovendien liet hij op het presbyterium kleine bankjes plaatsen voor kinderen, die nu onder de H. Mis zelfs de sacristie vullen.

Maar ook deze grote verbetering bleek op den duur niet afdoende en nu droomt de pastoor van een aangebouwde kapel, opzij van het presbyterium, **welke droom hij gaarne bij dit honderdjarig jubileum van zijn prochie in vervulling zag gaan!**

In Februari 1934 werd de oude muur tegenover het front van de kerk afgebroken, aangezien ze totaal vervallen was, en een nieuwe opgebouwd. Deze nieuwe werd in het midden van het terrein gebouwd, als afsluiting voor kerk en school In de regentijd beschermt zij tevens beide gebouwen tegen het water.

Een enorme verbetering betekende ook de aanleg van electrisch licht met eigen motor. Wie de grote ellende van de gasolinelampen gekend en meegemaakt heeft, weet een dergelijke vooruitgang des te beter te appreciëren.

Sinds November 1935 worden op Santa Rosa Zondags weer drie H. H. Missen gelezen.

Wordt vervolgd.

daaruit een rijke buit voor zijn kist te halen.

De arme; zestig gulden in vier maanden. Dat is een halve gulden per dag. Voorwaar een succes.

Het Bestuur acht het onjuist iets voor niets weg te laten halen. Natuurlijk: niets voor niets. Straks moeten wij de lucht die wij inademen ook nog laten meten en dan zullen de kort-ademigen victorie kraaien.

Maar het Bestuur weet drommels goed, dat het nimmer mogelijk is geweest, die kraaksteentjes „voor niets" weg te halen. Altijd moest een gulden betaald worden voor een vergunning en iedereen op Bonaire weet drommels goed, dat een vergunning nodig was.

De buit van zestig gulden per 4 maanden moet dus eigenlijk verminderd worden met een aantal guldens, dat anders voor de vergunningen zou zijn betaald. Vermoedelijk zal de extra-buit slechts veertig gulden hebben bedragen.

Het Bestuur antwoordt: „Tot uitbreiding van het politiecorps op Bonaire zal ook de thans geldende regeling in geen geval aanleiding geven."

Neen, natuurlijk niet, maar er wordt niet bij gezegd, dat de thans geldende regeling met zich mede brengt, dat de leden van het politiecorps aan hun normale taak onttrokken worden, om de koraalsteentjes te controleren.

Laten wij hopen, dat het Bestuur spoedig tot een andere regeling zal kunnen overgaan.

Onjuiste kritiek.

De vertegenwoordiger van Bonaire heeft bij de behandeling van de begroting, zeer scherpe kritiek geoefend op den ambtenaar, die belast is geweest met de laatste waarneming van het gezaghebberschap op ons eiland. Noch uit het voorlopig verslag, noch uit het eindverslag blijkt, dat onze vertegenwoordiger het voornemen had deze kritiek te uiten en daardoor heeft hij het Bestuur de gelegenheid ontnomen in die zelfde vergadering van repliek te dienen. O.i. is deze handelswijze niet juist.

Ook is niet geheel juist de aard van de kritiek, want wanneer Bonaire altijd een gezaghebber heeft, die zo beleefd is als de bewuste ambtenaar en die zoveel moeite doet zich van de noden van de bevolking en het eiland op de hoogte te stellen, kan Bonaire tevreden zijn.

ASFALTERING.

Aangezien het verkeer op Bonaire niet in dezelfde mate is toegenomen als op Curaçao en Aruba, kan niet aan wegenverbetering op grote schaal (sic.) te Bonaire worden begonnen. (Het Bestuur).

Alsof die wegenverbetering gevraagd is voor het armzalige aantal auto's, dat hier rijdt. Neen, heren van het Gouvernement, die wegenverbetering is gevraagd om aan die altijddurende stofplaag een einde te maken. Wij eten hier stof. Bij ademtocht vliegen de bacteriën onze longen binnen. Onze haren, onze ogen en oren, ons huis, onze boterham, alles zit onder stof. Daarom moeten die stofwegen hier in het dorp weg. Daarom moet de driehoek geasfalteerd worden. Niet omdat het zo mooi is, niet omdat dan de autobanden zoveel minder slijten om die twee kilometer weg, maar om ons leven een beetje aangenamer binnens-en buitenshuis te maken.

Wanneer wij de asfaltering van de Breedestraat te danken hebben aan het autoverkeer, behoeven wij die asfaltering niet. Geen auto zal minder banden gebruiken, omdat die Breedestraat geasfalteerd zal worden. Of verwacht het Bestuur misschien, dat wanneer de Breedestraat geasfalteerd zal zijn, de jeugd van Bonaire daar 's avonds zal passagieren. Wil men er een soort Broadway van maken?

Natuurlijk was het goed, dat de vertegenwoordiger van Bonaire er op wees, dat het economischer zal zijn de driehoek, Kerkweg, Sabaanweg, Breedestraat te asfalteren. Doch de stofplaag had hij niet moeten vergeten!

QUOS EGO!

In het Oosten wordt geweldig gevochten en het Japanse offensief der laatste weken, waarbij 31 divisies in het veld zouden zijn gestuurd, is stopgezet door een grote overstroming der gele rivier, waarbij niet alleen de Japanners getroffen worden, maar ook het leven van duizenden Chinezen gevaar loopt. De Japanners beschuldigen de Chinezen van de dijken te hebben doorgestoken, maar de Chinezen beweren, dat door de vliegtuigbommen der Japanners de dijken zijn gebroken.

Verder komen er berichten over grote leningen door Engeland en Frankrijk aan China om oorlogsmateriaal te kopen. Terwijl Amerika druk doende is om een einde te krijgen aan de geweldige bombardementen zowel in Spanje als in Chinat, waar alleen Kanton in de laatste dagen 14 maal door de Japanners is gebombardeerd.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

De vorige week reeds is er bericht gekomen, dat de Frans-Italiaanse onderhandelingen officieel zijn afgebroken.

Het bericht werd reeds lang verwacht en de reden is de Spaanse kwestie. Maar er is nog iets meer: iets wat moeilijk definieerbaar is, wijl het heel sterk in de gevoelssfeer zweeft. Dat „iets" was oorzaak, dat er sinds 1918 steeds een wrijving tussen Italië en Frankrijk is geweest, welke rond 1930 zelfs tot oorlogsgeruchten tussen beide landen aanleiding gaf en slechts in de periode-Laval met het Streaafront verzwakte. Sindsdien zijn echter al die gevoeligheden weer opgeleefd. Wij blijven daarbij aan het typische woord van Ciano denken: men kan beter tegen de leeuw dan tegen honderd muggen vechten.

Parijs en Rome hebben dan ook niet uit zich zelf contact met elkaar gezocht; zij zijn door Londen bij elkaar gebracht. En beide hoofdsteden zijn daarbij onder tamelijk sterke druk geplaatst, want de volle uitwerking zowel van het Brits-Italiaans accoord als van het Brits-Frans verbond is door Londen in hoge mate afhankelijk gesteld van een bevredigende Frans-Italiaanse overeenstemming, hoe weinig de beide betrokken partijen er ook voor mochten voelen, hoe pijnlijk het zou kunnen zijn over gevoeligheden heen te stappen.

Het in werking treden van het accoord tussen Londen en Rome is bovendien afhankelijk van het terugtrekken der Italiaanse „vrijwilligers" uit het leger van Franco. En ook in deze aangelegenheid lopen weer veel draden naar Parijs. Mussolini wil de overwinning van Franco; dat heeft hij zo vele malen herhaald, dat daaromtrent wel geen twijfel meer mogelijk is; hij had er tijdens de onderhandelingen met Londen, klaarblijkelijk op gerekend, dat de oorlog binnen de kortst mogelijke tijd ten einde zou zijn. Zeer velen dachten er toen zo over; maar de opmars van Franco blijft rustig en geleidelijk, en de tegenstand der roden is nog niet gebroken. Zelfs zou, naar de „Times" meldt, Franco zich reeds nu op een nieuwe winterveldtocht voorbereiden, en om deze redenen in ernstig conflict met Mussolini verkeren. De Duce wil — men kent de redenen — een beslissing op korte termijn; Franco wil op de allereerste plaats het Spaanse mensenmateriaal en ook de materiele goederen zoveel mogelijk sparen; frontaanvallen op Madrid, Valencia en Barcelona zouden het eind kunnen forceren; maar men moet zich indenken, welke offers daarvoor geëist zouden worden.

Nu zou de toestand voor het Barcelona-bewind zeker veel ongunstiger worden, als Frankrijk zijn grens hermetisch sloot; want al houdt de Franse regering zich officieel nauwlettend aan het nietinmengingsaccoord, zij is niet bereid verder te gaan dan een overeenkomst luidt. Zeker niet, als daar geen Italiaanse concessies in de Westelijke Middellandse zee wat betreft de verbindingen tussen de Zuid-Franse havens en de Noord-Afrikaanse koloniën tegenover staan. Men kan dit Parijs niet kwalijk nemen. Want evenals achter de Italiaanse ideologie zeer concrete politieke doeleinden schuil gaan, zo verbergen zich ook achter de sympathieën van een deel der Franse politici voor het rode Spanje zuiver internationaal-politieke gedachten.

Het blijkt uit dit alles weer hoe de Spaanse oorlog van invloed blijft op de Europese politiek; alhoewel het dreigende oorlogsgevaar, wat ons maanden geleden wel eens bang maakte, lang niet meer zo dreigend is als het wel geweest is.

Misschien ook al omdat we de ondervinding hebben opgedaan, dat men wel een grote mond opzet, maar toch verder weinig doet. Door eenzelfde ondervinding hebben de belligerenten ook blijkbaar geleerd: want Franco legt alle protesten van 't bombarderen van open steden vrijwel naast zich neer. Dezer dagen is Alicante nog weer eens geweldig beschoten. En op een protest aangaande het bombarderen van Engelse schepen, heeft Franco de namen van 11 Engelse schepen opgenoemd, die in de laatste maanden zijn gesnapt met het vervoeren van oorlogsmateriaal van Valencia naar Barcelona. M.a.w. Jullie Engelsen [illegible] nu dan handelen wij ernaar.

En aan Franco's antwoord wordt nog kracht bijgezet door een proces, wat dezer dagen te Gibraltar aanhangig was tegen een Engelse kapitein, die zich werkelijk aan dergelijke daden schijnt te hebben schuldig gemaakt.

Op het Front gaat Franco langzaam maar zeker verder en maakte zich dezer dagen meester van de stad Castellon. Een groot gedeelte der inwoners vluchtte naar Valencia, waardoor de toestand aldaar ook niet beter is geworden en er zelfs onlusten zouden zijn uitgebroken.

Een ander land dat de aandacht van de mogendheden vast blijft houden, is Tsjecho Slowakije. De verkiezingen zijn nu voorbij en Henlein schijnt 91% van de Duitse stemmen op zich te hebben verzameld. Er wordt nog steeds geconfereerd en dat dit lang duurt, is niet te verwonderen, want de Tsjechische regering zit zeker voor een der moeilijkste problemen, n.l. dat der minderheden. En men heeft niet alleen te maken met Sudeten Duitsers, maar ook met Slowaken, Polen en Hongaren. Deze laatste hebben dezer dagen nog eens weer een aantal eisen aan de regering opgezonden.

Daarbij worden al deze minderheden gesteund door de hun betreffende Moederlanden, waarbij het land van „Kabale und Liebe" het meeste kabaal maakt.

Dezer dagen is aan Duitsland door Engeland een protest toegezonden over de houding in zake de Oostenrijkse schulden; waardoor Duitsland eenvoudig een streep gehaald heeft. We hebben reeds gewezen op deze houding van Duitsland die in deze, als trouwens in zovele andere dingen, niets verschilt van het zuiverste Bolsjewisme.

We hopen echter dat ook Duitsland zijn les thuis krijgt, zoals nu Mexico, waarover de Telegraaf verneemt, dat in Mexicaanse financiele kringen berichten circuleren omtrent een mogelijke teruggave der onteigende eigendommen van Petroleum Maatschappijen voor een duur van 10 jaar, na welke tijd de eigendommen aan de regering zouden terugkomen.

Nader wordt gemeld dat de Mexicaanse gezant te New York heeft voorgesteld dat de maatschappijen gedurende 10 jaar 40% der productie zullen bestemmen voor de binnenlandse consumptie en 60% voor rekening der maatschappijen naar het buitenland zou worden verkocht.

Het gestolen goed gedijt dus blijkbaar niet.

Nog kunnen we hier mededelen, dat het lot wat de Synagoge in Munchen trof, ook de grootste protestantse kerk getroffen heeft; die zal worden geconfisceerd en afgebroken. En dan werd door Duitsland dezer dagen met triomf medegedeeld, dat in de laatste 2 jaren meer als 100.000 Joden waren geëmigreerd.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

Bolsjewistische pers en jeugd.

In de „Civilta Cattolica" geeft Pater Pellegrino S. J. een beschouwing over de sovjet-pers. Hij zet uiteen, hoe de communistische propaganda voor de jeugd tevens grotendeels door een speciale groep jeugdbladen over de gehele wereld geleid wordt, en hoe ook andere maatschappelijke groepen en volkseenheden juist door de pers in communistische geest bewerkt worden.

Moskou houdt zich reeds lange tijd bezig met de jeugd, om haar op te voeden in de materialistische theorieën. De voornaamste jeugdbladen in sovjet-Rusland zijn „Komsomolskaja Pravda", en de diverse weekbladen, die speciaal door dit blad voor de Oekraine, Leningrad en Moskou worden uitgegeven. Het dagblad „Komsomolskaja Pravda" heeft [illegible] Mexicaanse communisme staat misschien voorop, wat de Marxistische jeugdopvoeding betreft. Er zijn op het ogenblik 56.000 socialistische scholen, waar positief atheistisch onderwijs wordt gegeven. Men weet, dat de bevolking zich in 1921 voor 99 procent katholiek heeft verklaard. Op de 13.921.224 inwoners zijn 73.915 protestanten en 22.718 van andere godsdiensten, 208.850 godsdienstlozen en 13.616.721 katholieken.

Onder de socialistische scholen vallen 99,3 procent van de leerplichtige kinderen en slechts 0,7 procent wordt op clandestiene katholieke scholen onderwezen. De communistische pers is hier niet groot, maar wat de jeugdopvoeding betreft is zij voldoende vertegenwoordigd door het tijdschrift „El Maestro Rural", het officiele orgaan van het secretariaat van openbaar onderwijs, dat iedere onderwijzer ontvangt.

Van dit Mexicaanse tijdschrift worden zelfs niet weinig exemplaren verzonden naar staten in Zuid-Amerika. Een enkele aanhaling is voldoende, om het karakter van het tijdschrift enigszins naar voren te brengen: „God bestaat niet, de heiligen bestaan niet... In onze tijd aan God te geloven is hetzelfde als het krankzinnige te aanvaarden...... De socialistische school heeft de taak op zich genomen, de socialistische ideeën in de geesten te brengen......" (El Maestro Rural" Nr. 4, 1938.)

Overeenkomstig de richtlijnen van de regering worden boeken in omloop gebracht, waarvan wij hier enkele titels zullen geven: „De praktijk van de ongodsdienstige opvoeding in Mexico", „De godsdienstige nest"; „De sexuele opvoeding in Mexico", „Sexualiteit, godsdienst, onderwijs", „Marx en de Opvoeding", „Het anti-godsdienstig onderwijs in Mexico".

Wat Frankrijk betreft, is het aantal jeugdige communisten nog al aan schommelingen onderhevig geweest. Dit feit houdt grotendeels verband met het crisisjaar 1928, toen Doriot, secretaris-generaal van de communistische jeugdafdelingen, de communistische partij verliet. In 1925 bedroeg het aantal communistische jongeren 15.000, in 1928: 12.000, in 1929: 7000, in 1931: 3000; in 1935: 26.000; in1936: 100.480 en op het eind van 1937: 85.500.

Het voornaamste orgaan van de communistische jeugd is de „Avant-Garde", die sinds enige tijd het woord „Communiste" aan de kop heeft toegevoegd.

Van kleinere formaat is „Notre Jeunesse".

Wij herinneren ook hier aan het blad voor de communistische meisjes „Jeunes Filles de France", dat een oplage heeft van 17.000 exemplaren.

Voor de allerkleinsten is „Mon Camarade", geïllustreerd, en in kleurendruk; andere jeugdbladen zijn „La Gerbe" „Voix des Etudiants", „L'Etudiant d'Avant-Garde", „L'Educateur prolétarien", „L' Enfance". Voor de jonge militairen bestaat het blad „Le Conscrit".

Laten wij hieraan toevoegen, dat er heel wat pogingen ondernomen worden, om door te dringen tot de soldaten. Men wil zelfs van het parlement krijgen, dat in de kazernes de communistische bladen „L'Humanité", „Le Populair" en „L'Avant-Garde" gratis circuleren.

Het Engelse weekblad voor de communistische jeugd „Challenge" heeft een oplage van 18.000 exemplaren. In de Verenigde Staten wordt met grotere getallen gewerkt. Het orgaan van de Liga van de communistische jeugd („Y.C.L.") die in New York alleen al 15.000 leden telt, is getiteld „Young Worker". Deze collega is een afdeling van het Amerikaanse jeugdcongres (American Youth Congress) tegen fascisme en oorlog. Op het congres van 1934 kwamen afgevaardigden bijeen, die te zamen 1.700.000 jongens en meisjes vertegenwoordigden. Op het congres van Cleveland in 1936 was dit aantal gestegen tot 2.300.000. De allerkleinsten beschikken over de „New Pioneer".

Over de gehele wereld verspreid zijn de communistische arbeidersbladen. In Rusland bestaat o.m. de „Rabotschaja Moskwa" (Arbeidercourant van Moskou) met een oplage van 215.000, de „Sa Industrialisazio" (Voor de industrialisatie) met een oplage van 285.000; de „Molot" (Hamer) in 100.000 exemplaren, de „Krasnaja Gaseta" (De rode courant) in 145.000 exemplaren, des morgens en 170.000 exemplaren des avonds.

In alle naties bestaan communistische vrouwenbladen bijv. in Frankrijk „Femmes" (70.000 exemplaren) en de „Woman to-day" in Australië en de Verenigde Staten.

Karakteristiek voor de communistische propaganda-pers zijn de luxueus uitgevoerde bladen, die moeten dienen voor degenen, die nog niet overtuigd zijn van de paradijsachtige toestanden, waarvan de voornaamsten zijn „Russie d'ajourd'hui", „Sovjet Russia to-day", „Russia de Hoy" (Mexico). „U. R. S. S. en Construction" etc. worden vooral uitgegeven en verspreid door de bekende verenigingen „Vrienden van sovjet-Rusland". De Amerikaanse editie bereikt een totaal oplage van 100.000 exemplaren.

Ook de kleurlingen van de Ver. Staten mogen zich in de speciale belangstelling der sovjets verheugen. Er wordt een grote campagne gevoerd, om hun aansluiting bij de communistische beweging te verwezenlijken. Naast talrijke brochures en kleine vlugschriften bestaan de speciale bladen „The Negro Worker" en „The American Negro".

Ook de minderheden, die dikwijls in het buitenland met speciale moeilijkheden te kampen hebben, worden bewerkt: de Franse emigranten in Amerika hebben hun communistisch blad „Fraternité" de Estlanders hebben hun „Uls Illm" de Russen hun Novy Mir"; voorts bestaan er in de Verenigde Staten nog bladen voor de Italiaanse en Spaanse minderheden [illegible]

NEDERLAND.

HET EERSTE STOOMSCHIP OVER DE OCEAAN.

WAS EEN NEDERLANDS SCHIP.

Ere wien ere toekomt.

Ofschoon de heer W. M. C. Young in een brief aan de Times van 10 Maart er de aandacht op vestigde dat het eerste stoomschip, hetwelk de Oceaan overstak in 1827, een Nederlands schip was, n.l. de „Curaçao", verscheen er ter gelegenheid van de tentoonstelling te Glasgow in the Daily Telegraph and Morning Post van 4 April een artikel van den zeevaartkundige medewerker Hector C. Bywater over een eeuw van Atlantische scheepvaart, waarin werd medegedeeld, dat het Engelsche stoomschip „Sirius" het eerste stoomschip zou zijn geweest, dat de eeuw geleden de Oceaan overstak. De „Sirius" verliet Cork op 4 April 1838 en kwam te Sandy Hook aan op 22 April met bestemming voor New York.

Naar aanleiding daarvan zond de heer Oudschans Dentz aan de Daily Telegraph een mededeling, welke op 9 Mei werd opgenomen, waarin gewezen werd op de „Curaçao". Wij kunnen daarover nog het volgende in herinnering brengen: De „Curaçao" was te Dover gebouwd in 1826 door de firma J. H. en J. Duke en gekocht door de Koninklijke Marine. In Nederland werd het schip van stoommachines voorzien. Het verliet Hellevoetsluis de 26 April 1827 onder commando van kapitein J. W. Moll. De 24ste Mei kwam het schip te Paramaribo aan en vertrok na twee dagen naar Curaçao, waar het 8 Juni aankwam. De terugreis aanvaardde het schip op 6 Juli.

Het scheepsjournaal werd door de Linschoten-Vereniging uitgegeven. In het jubileumjaar 1927 schreef een Amerikaans geschiedkundige een artikel onder de titel: „Honor where honor is due." Een afbeelding van de „Curaçao" berust in het Nederlands Historische Scheepvaart-Museum te Amsterdam. Reeds in 1828 verscheen er een artikel in het tijdschrift Mail and Passenger Steamships of the Nineteenth Century, van kapitein H. Parker met een afbeelding van de „Curaçao", waaronder vermeld stond: „Curaçao, Dutch Naval packet, which is frequently robbed of her credit of being the first steamship to cross the Atlantic!" De oorspronkelijke tekening van de „Curaçao" is in het bezit van den heer W. Erskine Duke, kleinzoon van den scheepsbouwer. Ook de West India Committee Circulair is niet in gebreke gebleven de aandacht te vestigen op de „Curaçao" en haar eerste reis over de Oceaan in 1827. Door tussenkomst van den heer D. Hudig, directeur van de K.N.S.M., ontving dit tijdschrift een foto van de „Curaçao", welke is afgedrukt in haar nummer van 7 April.

Nederland mag er dus trots op zijn dat het naar zijn overzeese koloniën Suriname en Curaçao het eerste stoomschip kon zenden, dat de Oceaan heeft overgestoken. 11 Jaar vóór 't Engelse stoomschip de „Sirius". Ere wien ere toekomt. Het is goed, dat men in Engeland stemmen heeft vernomen, die op dit geschiedkundig feit hebben gewezen.

DEZE TIJD.

De Nederlander schrijft:

In deze tijd bestaat het grote gevaar, dat wij immuun worden tegenover uitingen van gemeenheid en onrecht.

Hoevelen onder ons worden nog waarlijk geschokt als we lezen van honderden doden onder de Spaanse burgerbevolking na een luchtaanval der Franco — lees Duitse — vliegmachines. En hoevelen onder ons beseffen enigszins het lijden, dat voorafging aan de executie van honderden priesters en nonnen door de linkse groepen in Spanje?

Zegt het ons veel als wij opnieuw lezen van duizenden Chinezen, die alles in de steek moeten laten om het vege lijf te redden en nu aan hongersnood zijn prijsgegeven?

En worden wij waarlijk nog ontroerd bij het geestelijk- en lichamelijk lijden dat de Joden in Duitsland, en nu ook in Oostenrijk, reeds vijf jaren hebben te dragen?

Enkele courantenberichten van de laatste dagen hebben ons dit lijden weer heel duidelijk gemaakt.

In de eerste plaats de annexatie van de Joodse vermogens in Duitsland en Oostenrijk. Een maatregel, die niet anders dan als diefstal kan worden betiteld en die het aanzien, dat het Duitse systeem misschien in geringe mate nog bezat, in de beschaafde wereld tot nog lager peil zal doen dalen.

Sterker nog dan deze maatregel, die ten slotte alleen materieel leed veroorzaakt, heeft ons getroffen de order van den Oostenrijksen gouwleider, Bürckel, waarin deze krachtig heeft gewaarschuwd tegen eigenmachtig optreden van lagere instanties en individuele personen tegen Oostenrijkse Joden.

Wanneer een zodanige waarschuwing nodig is binnen een zo gedisciplineerde beweging, behoeft men niet te vragen door welk een zee van ellende de Oostenrijkse Joden reeds zijn gegaan en ondanks de waarschuwing — nog zullen moeten gaan.

Dat.	Nation.	Namen.	Herkomst	Bestemming.
15.	Ned	Amazone	Prt Cabello	Aruba—Maracaibo.
16.	„	Libertador	Mara—Aruba	Aruba—Mara
16.	„	Crijnssen	Prt. Colombia	Prt Cabello.
16.	Duitsch	Patricia	Prt Cabello	Prt Colombia.
17.	Ned	Amor	Maracaibo	New York
17.	„	Bachus	New York	Maracaibo.
18.	„	Barneveld	Rotterdam	Cristobal.
18.	Fransch	Colombie	[illegible]	Prt. Cabello.
18.	Eng	Atlantian	Europa	

DE HEER EN MEVROUW

J. A. Jonkhout-Haseth

geven met vreugde kennis van de geboorte van hun zoon

John Gilbert.

St. Elizabeth's Gasthuis 11 Juni 1938.

[illegible]n als men dan daarbij leest, dat [illegible]s in Wenen speciale scholen voor [illegible]-arische kinderen zijn gevormd, op[illegible] de overige toch maar vooral niet [illegible] het gevaar van besmetting zullen worden blootgesteld, dan wordt het toch [illegible] weer heel levendig voor ons in welk een gruwelijke tijd wij leven.

„Geve God, dat wij ons niet langzamerhand uit slapheid of uit sleur bij al [illegible] onrecht gaan neerleggen, maar dat in ons hart blijft branden het vuur der [illegible]lijke verontwaardiging, dat thans [illegible] kan doen maar dat — met Zijn [illegible] — de uiteindelijke overwinning over de boze geesten die deze wereld thans teisteren, zal brengen.

ROME GERED!

[illegible] stad, die door de eeuwen [illegible] het brandpunt van de Zuid-Europese beschaving is geweest, is vaak ernstig door ziekten geteisterd.

Vooral in de 15de, 16de en 17de eeuw hebben pest, koorts en influenza danig huisgehouden en werd Rome herhaaldelijk door hongersnoden getroffen.

Ignatius van Loyola, Camillus de Lellis, Josef can Calasanza, de aanhangers van de contra-reformatie en hun volgelingen hebben veel gedaan om de uitwerking van deze plagen zoveel mogelijk te beperken.

Gelegen aan de beruchte Pontijnse moerassen, was de [illegible] meest [illegible] dagen werden water, [illegible] [illegible]spherische toestanden en weerver[illegible]ngen als de oorzaken van de koorts[illegible] [illegible]schouwd. Vandaar de naam malaria, die is afgeleid van mala d'aria ([illegible] lucht).

[illegible] de invoering van de kinabast [illegible] werd de Campagne de Roma [illegible] onvermijdelijke en algehele ondergang gered. Als de werking van het kinabastpoeder niet bijtijds in Europa bekend was geworden — juist ten tijde van het uitbreken van verschrikkelijke malaria-epidemieën — dan zou de omgeving van Rome ongetwijfeld veranderd zijn in een woestenij, nog erger en gevaarlijker dan in Midden-Afrika.

Thans is de Campagne van Rome grotendeels weer ontgonnen en vruchtbaar en ziet men, temidden van de ruines der oude beschaving, steden, fabrieken en bloeiende bedrijven.

Hierbij moet men echter bedenken, dat deze wederopbouw slechts mogelijk is geweest met behulp van het uit de kinabast bereide geneesmiddel KININE, dat ook thans nog over de gehele wereld als het meest betrouwbare malariamiddel gebruikt en gewaardeerd wordt. Als profylaxe beveelt de Malaria-Commissie van de Volkenbond een dagelijkse dosis van 400 mg. aan gedurende het gehele malariaseizoen en voor de behandeling een dagelijkse dosis van 1—1,3 gram gedurende 5—7 dagen. Nakuren worden niet gedaan, doch ieder recidief wordt op dezelfde wijze behandeld.

M.H.No. 3.

CURACAO.

COMMUNISTEN RELLETJES IN COLOMBIA.

Volgens de Maracaibo pers, hebben er ernstige Communistische relletjes plaats gehad in Cucuta en Pamflora in Colombia. De oorzaak was een nieuwe plaatselijke belasting in Cucuta. Troepen hebben de orde moeten herstellen. De oproermakers zullen worden verbannen.

VENEZUELA UIT DE VOLKENBOND.

Voor het nationaal congres is thans een onderwerp van bespreking, of Venezuela het voorbeeld van Chili volgen zal en uit de Volkenbond zal treden.

VEERTIG-UREN-GEBED IN DE KERK VAN STA ANNA, OTRABANDA.

Donderdagavond om 7 uur plechtige opening met plechtig lof en predicatie van den Z. Eerw. Pastoor Tolenaar, van Janwé.

Vrijdag- en Zaterdagmorgen om 5.30 plechtige H. Mis.

Vrijdagavond om 7 uur plechtig lof en predicatie van den Z. Eerw. Pastoor Gallé van Pietermaai.

Zaterdagavond om 7 uur lof.

Zondag: De eerste H. Mis om 4.30.

Om 5.30 H. Mis voor de mannen, en onder de H. Mis Algemene H. Communie voor de mannen.

Om 7 uur kindermis.

Om 8.30 uur Plechtige H. Mis.

Vrijdag, Zaterdag en Zondag om 12 uur 's middags Algemene Aanbidding.

Zondag om 11 uur Aanbidding voor de mannen.

Zaterdag na 6 uur biechten alleen voor de mannen.

Zondagavond om 6.30 uur Rozenhoedje, Pontificaal Lof, Predicatie van den Z. Eerw. Pater Kranwinkel, Processie en Te Deum.

De Pastoor nodigt alle heren voor de Algemene H. Communie op Zondag om 5.30 uur en hoopt dat allen ter Aanbidding zullen komen.

OUDMINISTER DECKERS AANGEKOMEN.

Maandagmorgen is met het M.S. Colombia oudminister Mr. dr. L. N. Deckers in ons gebiedsdeel gearriveerd.

Het initiatief tot het ondernemen van deze reis is uitgegaan van het op het einde van het vorige jaar opgerichte genootschap ter bevordering van de kennis van Suriname en Curaçao, welke stichting behalve den heer Deckers, nog een lid der Tweede Kamer uitgenodigd heeft dit jaar onze West te bezoeken, n.l. den heer J. E. Stokvis, oud-lid van de Volksraad van Ned.-Indië.

Oudminister Deckers werd door Zijne Excellentie de Gouverneur, tezamen met zijn adjudant, Luitenant Boutmy van boord afgehaald. Aan boord zelf bevond zich het bestuur van de Curaçaose Staatspartij, de heren Roemer, Jonckhout en Martijn. De voorzitter van de R.K. partij sprak oudminister Deckers, die Voorzitter is van de R.K. Kamerfractie in het Nederlandse parlement, toe en heette hem op Curaçao welkom, waarbij hij mededeelde, dat men tijdens zijn verblijf ten onzent den oudminister met alle mogelijke hulp gaarne van dienst zal zijn.

Oudminister Deckers houdt verblijf ten huize van den Gouverneur.

C.V.B.-NIEUWS.

OEFENING OP VRIJDAG 16 EN VRIJDAG 23 JUNI 1938 DES N.M. OM KWART VOOR VIJF OP MUNDO NOBO VAN SPELERS DIE EVENTUEEL IN AANMERKING KOMEN VOOR HET ELFTAL TEGEN DE SURINAAMSE VOETBALBOND.

R. Bernabela	Feyenoord
C. Bloemendaal	Asiento
C. Bosch	S.U.B.T.
A. de Castro	R.C.C.
E. Clabeer	R.C.C.
J. Hollander	R.C.C.
W. Leers	Jong Holland
J. Leonora	Jong Holland
A. J. Maduro	S.U.B.T.
B. Maduro	Jong Holland
[illegible]	[illegible]
J. Ramirez	Jong Holland
A. van Rij	Hollandia
J. Rosina	Scherpenheuvel
H. Royer	Jong Holland
A. St. Jago	Jong Holland

NATIONAAL DEFENSIEFONDS.

Het is gebleken dat verscheidene personen niet geheel op de hoogte zijn van de wijze, waarop ze kunnen bijdragen tot bovengenoemd fonds.

Voor alle duidelijkheid herhalen we nog eens, dat dit kan geschieden bij de banken „Maduro & Curiel's Bank", „Hollandse Bank Unie" en bij de „C.P.I.M".

Verder delen we nog mede, dat het niet de bedoeling is, zoals verschillende personen meenden, om op lijsten te laten intekenen.

Wat tot heden is bereikt, stemt ons tot tevredenheid, doch het bedrag kan nog belangrijk aangroeien en we verzoeken daarom allen, die tot heden in gebreke zijn gebleven, even bij een der genoemde instellingen aan te lopen, ten einde hun plicht ten opzichte van het „Nationaal Defensie Fonds" te vervullen.

OUD MINISTER DECKERS.

Nauwelijks op Curaçao angekomen, bracht de Oud-minister, Maandagmiddag reeds een bezoek aan het meisjespensionaat „Welgelegen".

Nauwe banden hebben in voorbije jaren de Minister verbonden met de bewoners van Habaai, toen er n.l. 40jaren lang een tante van hem werkzaam was.

De hoge gast was vergezeld van Z. Exc. Gouverneur Wouters en echtgenote en het illustere gezelschap werd aan de versierde hoofd-ingang hartelijk verwelkomd door Mgr. Ellis, de Zeer Eerw. Overste en een schaar van zusters.

In de grote aula stonden de pensionairen in hun mooie uniform opgesteld en brachten met muziek en zang hulde aan de hoge gast.

Eén der pensionairen vertolkte op levendige wijze in een gevoelvolle Franse toespraak, wat hun al weken lang had bezig gehouden. Aan Mevr. Wouters werd een mooie ruiker aangeboden.

De oud-minister toonde zich hier een eenvoudige, fijn voelende man, en een groot kindervriend, zodat hij in zijn sympathiek antwoord, onmiddellijk de harten veroverd had.

Na een kleine verversing te hebben gebruikt, verenigden allen zich op de tennisbaan, waar de pensionairen onder de bezielende leiding van Mevrouw Schoorl en de radiografische hulp van den Heer Thomas Henriquez, enige prachtige reidansen te zien gaven.

De Minister, alsook de Gouverneur en echtgenote toonden herhaaldelijk hun bewondering voor de keurige opvoeding die de kinderen op Habaai genieten.

Na nog een kort bezoek aan het vredige klooster-kerkhof, verliet het gezelschap „Welgelegen", voldaan over wat hun geboden was.

Het is een mijlpaal in de geschiedenis van het pensionaat en steeds zal men daar dankbaar aan die hartelijke minister terug denken.

Ew.

PLECHTIG EEERSTE STEENLEGGING GROOT KWARTIER.

Gisterenmiddag om 5 uur had de plechtige eerste Steenlegging plaats van de nieuwe kerk op Groot Kwartier.

Het terrein der kerk was met vlaggen versierd, terwijl op de plaats waar het altaar geplaatst wordt, een groot houten kruis was aangebracht.

Talrijke gelovigen, een groot deel der geestelijkheid en vele genodigden woonden de plechtigheid bij.

We merkten o.a. op Z. Exc. Gouverneur Wouters en echtgenote, Oud-Minister Deckers, de Heer en Mevr. van Nijmegen Schonegevel, Direct. der C.P.I.M., de Portugese Consul de Heer Maduro, de Katholieke Statenleden, het Bestuur van het Niewindtfonds, de Directeur van Openbare Werken, de Districtmeester en verschillende Katholieken van de Isla.

De kerkelijke plechtigheden werden verricht door Z. Hoogw. Excell. Mgr. P. I. Verriet, met assistentie van Pater Paanakker, pastoor van Groot Kwartier, als presbyter asistense en de pastoors van Wishi en Santa Maria, als diaken en subdiaken.

Als peters en meters fungeerden: Oud-Minister Deckers en Mevrouw Wouters en de Heer en Mevrouw van Nijmegen Schonegevel.

Mgr. Verriet bedankte in een toespraak allen, die hadden medegewerkt aan de mogelijkheid om met deze kerk te kunnen beginnen: toch is nog slechts, aldus Mgr. een vierde van de kosten gedekt.

Mgr. wees verder op de geestelijke [illegible] te steunen, waardoor [illegible] gemeenschap der Heiligen ook deelgenoten worden in de verdiensten die in deze [illegible] gewonnen worden.

De Pastoor der parochie, Pater Paanakker voerde nog het woord, een zeer waar woord en waaraan wel alle aandacht besteed mag worden, er op wijzend dat de hulp van Nederland, die eertijds zo goot was en uitsluitend haast gezorgd heeft voor de Kerkbouw in deze missie, thans voorbij is. In Holland is het crisis, en op Curaçao gaat het goed. Nu moet ook Curaçao voor zijn eigen kerkbouw zorgen en de mensen leren voor hun kerk wat over te hebben.

Tot slot bedankte een der kinderen Monseigneur.

DEENSE KOLONISTEN IN VENEZUELA.

De Minister van landbouw in Venezuela heeft aangekondigd, dat de eerste Deense kolonisten, bestaande uit 34 families, Denemarken hebben verlaten aan boord van de Bretagne van de Franse lijn.

Deze week zullen weer 14 families Denemarken verlaten en zich vestigen in de Chirgua kolonie, tesamen met Venezolanen.

Dit is een deel van het Venezolaanse driejarenplan.

GOEDE REIS.

Met het S.S. Arawa vertrokken op verlof naar Nederland, de gezaghebber van Aruba de Heer J. Wagemaker en de havenmeester van Curaçao, de Hr. W. Gauw.

NIEUW GENEESHEER GROOT KWARTIER.

Met het S.S. Colombia arriveerde hier met zijn gezin Dr. de Regt, psychiater voor Rustoord Groot Kwartier.

REIDANSEN OP WELGELEGEN.

Zondagmiddag had voor een groep genodigden een demonstratie plaats van een aantal volks- en reidansen door de leerlingen van het Pensionaat Welgelegen.

Het was ter gelegenheid van het Patroonfeest van de Superieure.

Mevrouw Schoorl, die als vaste lerares in de schone danskunst op het college werkzaam is, had al dit schoons ingestudeerd en ook deze middag de leiding.

Ze begon met aan het publiek clementie te vragen voor wat er deze middag zou gedemonstreerd worden, want enkele klassen hadden nog slechts enige maanden les gehad en alleen de hoogste klas iets langer als een jaar.

Maar daarom was het ook des te meer te bewonderen wat zij met deze ruim honderd kinderen had weten te bereiken, die niet alleen klas voor klas optraden, maar ook aan het begin en het slot in hun geheel in het veld kwamen.

De culturele betekenis van deze lichaamscultuur is moeilijk te hoog aan te slaan. En Mevrouw Schoorl heeft met haar kennis en tact op Curaçao een kunst gebracht, die het ware, het edele en het schone laat zien van de dans, die in het Oude Testament zo hoog in ere was, in de kerkelijke liturgische feesten, waarvan we nog overblijfselen hebben in verschillende springprocessies en vooral de Spaanse Sacramentsdansen; maar die in onze moderne tijd door tango's en steps is verlaagd en in decadentie is.

Moge Mevr. Schoorl, die aan verschillende jeugdvereniging werkzaam is, hier op Curaçao volle steun vinden in haar schoon pogen en medewerking van allen. We laten hier nog het program volgen.

FOLK DANCE PERFORMANCE in honour of REV. SR. SUPERIEURE GRATIA'S PATRON SAINT DAY

Welgelegen 12th. June 1938

1. LONGWAY PROCESSIONAL. (Optochtdans).
   GALOPEDE. (Galop.)
   2nd, 3rd, 4th, 5th and 6th Classes.
2. WE WON'T GO HOME. (We gaan nog niet naar huis.)
   HIT AND MISS. (Daphni.)
3. CHRISTCHURCH BELLS. (Klokkendans).
   3rd. Class.
   DURHAM REEL. (Ringelrei.)
   2nd. Class.
4. HEARTSEASE. (Ogentroost.)
   SPEED THE PLOUGH. (De Visite.)
   Training Class.
   HUNSDON HOUSE. (Malpertuis.)

INTERVAL. (10 Minutes.)

5. TWIN SISTERS. (De Tweeling.)
   BLACK NAG. (Het Duivelspaard.)
   4th Class.
6. APLEY HOUSE. (De Appelhof.)
   THE OLD MOLE. (Mollen of Kruisen.) Top Class.
7. RING PROCESSIONAL. (Kringprocessie.)
   CIRCASSION CIRCLE. (Tovercirkel.) All Classes.

DE K.L.M. WACHT EEN VOORSPOEDIG SEIZOEN.

Druk verkeer op haar Europese Luchtlijnen.

Het zomerseizoen der K.L.M. in Europa ingezet met een uiterst modern uitgeruste vloot op een luchtnet, dat dit jaar een onbekende omvang heeft bereikt in al zijn wijde vertakkingen. Niet minder dan 125 der belangrijkste Europese steden zijn dagelijks van de Nederlandse luchthavens te bereiken. Reeds thans in het voorseizoen werden door de K.L.M. prachtige vervoerscijfers behaald. Zo werden op 16 Mei op het Europese luchtnet niet minder dan 445 passagiers vervoerd, waarbij nog 83 van de [illegible] luchtlijnen komen tot een [illegible] van 528, hetgeen het vorige jaar slechts op de drukste zomerdagen werd bereikt en dat tweemaal zo hoog was als op de overeenkomstige dag van 1937. Men kan zich een beeld vormen van de omvang van het luchtverkeer in deze dagen, wanneer men weet, dat alleen tussen Londen en Nederland dagelijks ronds 150 pasagiers met de K.L.M. vliegtuigen reizen.

Nu kan een sterke toeneming van het vervoer ook toegeschreven worden aan de uitbreiding van het luchtnet, doch ook de bezettingspercentage der K.L.M. vliegtuigen zijn gestegen, op sommige lijnen zelfs opmerkelijk. Zo verbeterde de bezettingsgraad van de lijntoestellen voor Hamburg en Bremen met rond 90 PCt, terwijl op het verkeer men Londen dit cijfer met 9 pCt toenam, de dichtheid op de lijnen naar Parijs met 8 pCt, Berlijn met 14 pCt, Scandinavië met 40 pCt en de Donaulanden (Praag, Wenen en Boedapest) met 50 pCt. Al deze getallen gelden voor het luchtverkeer gedurende de laatste weken.

Ook het vrachtvervoer beleeft deze vooruitgang. In de tweede week van Mei steeg het, ten opzichte van de overeenkomstige week in 1937, van 46 tot 55 duizend kilogram. Deze vermeerdering van 9000 kg per week kan als volgt verdeeld worden:

goederen	6000 kg méér
extra bagage	1000 kg méér
post	2000 kg méér

Verheugend is ook de grote belangstelling voor de binnenlandse luchtlijnen. De zeelandlijn boekte goede verkeersresultaten, terwijl van Eindhoven vele passagiers met de aanvoerlijn te Rotterdam of Amsterdam aansluiting krijgen op de internationale luchtverbindingen.

NIEUWE NEDERLANDSE CONSUL TE MARACAIBO.

Met het M.S. Colombia is alhier aangekomen Jhr. A. van Panhuyzen, die als opvolger van wijlen den heer da Costa Gomez tot Nederlandse consul te Maracaibo is benoemd.

Donderdag a.s. zal de nieuwe consul per Libertador naar zij bestemming vertrekken.

KATHOLIEKE CHAUFFEURSBOND.

In het Theater-Brion werd Vrijdagavond de oprichtingsvergadering gehouden van de nieuwe katholieke chauffeursbond. De opkomst, zowel van de kant der reeds vroeger lid geworden personen als van de kant der belangstellende ongeorganiseerde chauffeurs, was zeer groot. De heer J. M. Kroon heette namens het Bureau voor Sociale Actie de aanwezigen welkom en gaf een uiteenzetting van het werk, dat de nieuwe bond reeds gedaan heeft en wat hij nog van plan is te doen.

Voor de cursus voor chauffeurs uitgaande van Veilig Verkeer, die op verzoek van de bond alsnog is georganiseerd, hebben ongeveer 110 personen ingeschreven. In verband met de komende wettelijk verplichte verzekering van huurauto's en bussen, tracht het voorlopige Bestuur van de bond de meest goedkope premie-tarieven voor de leden te bedingen. De leden worden aangespoord met hun verzekering te wachten, totdat er nadere mededelingen van het Bestuur komen. Dan zal men vanzelf merken, dat de tarieven van de bond een belangrijk voordeel betekenen. De leden van de bond zijn automatisch ook lid van de Standsorganisatie (Volksbond). Zijn kunnen deelnemen aan de fondsen van de Volksbond, zonder nog eens contributie voor laatstgenoemde bond te betalen. Zij zullen gratis ontvangen La Union, nadat dit blad is vernieuwd en een aparte rubriek voor de chauffeurs heeft gekregen. De nieuwe bond zal samenwerken met de andere organisaties van het Bureau van Sociale Actie. Hij zal streven naar een goede sociale wetgeving. De bond verleent bijstand aan zijn leden in de moeilijkheden, die er kunnen zijn, zoals moeilijkheden met de politie, met leveranciers enz. Verder heeft de bond nog verschillende andere plannen in het belang der leden. Daarover zullen nadere mededelingen volgen.

Alvorens over te gaan tot de behandeling van voorgestelde Statuten en huishoudelijk Reglement, (waarvan aan ieder lid een gedrukt exemplaar werd uitgereikt), werd er aan de aanwezige ongeorganiseerden gelegenheid gegeven, alsnog lid te worden waarvan dankbaar gebruik werd gemaakt.

De behandeling der Reglementen ontmoette bezwaar bij sommige leden, die meenden te weinig tijd te hebben gehad om de zaak te bestuderen. Een voorstel van het Bestuur om desgewenst over 14 dagen de reglementen te behandelen, werd echter verworpen. Besloten werd nu tot behandeling over te gaan en in de eerstvolgende vergadering aan de leden gelegenheid te geven veranderingen voor te stellen. De Statuten en het huish. reglement werden vervolgens met algemene stemmen goed gekeurd, na toelichting door de voorzitter.

Vervolgens werden tot bestuursleden gekozen de volgende personen:

Emilio Alberto, Juan Cortel, Arturo Centje, Jozef, Jantje, Antonio Petronilla, Cornelis Thielman en Felix Fidanque.

Tenslotte werd aan de aanwezige leden een insigne uitgereikt. Dit mooie embleem bestaan uit een hamer, symbool van de arbeid; een tandwiel, symbool van de beweging en samenwerking, en daarbovenuit een kruis, zinnebeeld va de katholieke beginselen.

Dit insigne bleek zeer in de smaak te vallen van de aanwezigen. Met een opwekking om propaganda te maken en een goede samenwerking te verlenen, sloot de voorzitter de vergadering.

WELKOM.

Met het M.S. Colombia zijn te Curaçao aangekomen de Fraters Gustaaf, Benedicto en Francisco.

We heten hen hartelijk welkom.

SNELLE VLIEGVERBINDING.

De Pan American Airways hebben thans op hun timetables de eendagclipperdienst geplaatst tussen Venezuela en de Ver. Staten.

De clipper vertrekt Maandagmorgen uit Maracaibo naar Miami, met tussenlanding op Haïti. De Post, wordt dan in New York en de meeste plaatsen van de Staten en Canada besorgd op Dinsdagmorgen.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

In het Engelse parlement werd gisteren medegedeeld, dat in de laatste maanden 22 Engelse schepen in de Spaanse waeren werden aangevallen. Men bestudeert of het demarceren van een bepaalde zone of het aanwijzen van een Spaaise haven rie zonder gevaren is.

Voor de Volkenbond werd Japan beschuldigd van het ongelimiteerd invoeren van opium in het door Japan bezette China, hetgeen door Japan ontkend wordt.

In Praag zijn gisteren de onderhandelingen begonnen tussen Sudeten Duitsers en de Tsjecho-Slowaakse regering.

NEDERLAND.

Overgenomen uit de „Beurs en Nieuwsb."

Zaterdag en Zondag werden in Nederland, België, Noord Frankrijk en Zuid Engeland sterke aardschokken waargenomen. De schok van Zondag was ongeveer 1/20 van die van Zaterdag.

In Brussel werden enige werklieden door neervallend gesteente gewond. Ook ontstond op verschillende plaatsen kortsluiting, waarna brand. In Kortrijk werden daken vernield en lagen de straten bezaaid met dakpannen. Een man werd uit het venster geslingerd en brak een been.

Door de Karimata die aan het baggeren is bij het Lutinewrak, werden enige koperen spijkertjes gevonden en een Spaanse mat.

Te Den Haag werd in de Kamer de inerpellatie de Visser behandeld, inzake de vreemdelingen hier te landen. De interpellant betoogde dat het in strijd met de grondwet is en in strijd met de wet we van 1849 om alle vluchelingen als ongewenst te beschouwen. Minister Goseling antwoordde dat het nodig was de toevloed van vluchtelingen te stuiten. Een algemene aanmeldingsplicht voor vreemdelingen is in voorbereiding. De minister voelt niets voor een nieuwe regeling der vreemdelingenwet.

Mevrouw Bakker Nort, en de heren Albarda en Wendelaar bepleitten een betere regeling. D'Ansembourgh meende dat er nog te weinig gedaan is om de vreemdelingen buiten het land te houden.

De minister verklaarde ten slotte een nieuwe regeling van het vreemdelingenstuut in overweging te willen nemen.

Het in het buitenland geleide onderzoek inzake de aanslag op de Coolsingel heeft vastgesteld dat de gedode leider der Oekrainische vrijheidsbeweging naar Rotterdam is gelokt om daar te worden gedood. De verklaringen van Boranowski blijken juist te zijn. Deze zal echter terechtstaan wegens het binnenkomen van Nederland zonder geldige papieren. Een groot gedeelte der inlichtingen is niet voor publicatie vastbaar, daar het belang van de staat hiermede gemoeid is. Afgewacht moet worden welke gebruik de regering hiervan wil maken. Het staat reeds vast dat geen Nederlanders bij de zaak zijn betrokken, of hieraan hun medewerking hebben verleend.

SPORT.

De wedstrijd Landau — Bogoljubow in het internationale schaaktournooi werd afgebroken in gelijke stand. Thomas — Keres remise; Eliskases — Tartakower 1—0; Schmidt — Pirc 1—0; de wedstrijd Euwe — Spielman werd afgebroken in betere stelling voor Euwe.

Voor de wereldkampioenschappen voetbal speelden Frankrijk en Italië, welke match door Italië met 1—3 werd gewonnen. Tsjecho Slowakije — Brazilië speelden gelijk 1—1; Hongarije — Zwitserland 2—0; Zweden — Cuba 8—0.

Het oogenblik van de doopplechtigheid: H. K. H. Prinses Juliana houdt het Prinsesje in haar armen; rechts de beide grootmoeders en links de peter en meter.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond"

WEDSTRIJD — UITSLAGEN.

Zondag 12 Juni 1938.

Transvaal 1 — Feyenoord 1	0—2.
Atletico — Sparta	0—1.
Arsenal — D.C.C.	0—2.
Be Quick — Hilversum	0—1.
Atlantico — Jong Curaçao	0—2.

COMPETITIE-STAND

A-klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
S.U.B.T.	3	3	0	0	5	0	6	2.—
Jong Holland	3	3	0	0	14	2	6	2.—
Feyenoord	4	2	1	1	9	4	5	1.25
R.C.C.	4	1	2	1	7	3	4	1.—
Asiento	**2**	**0**	**2**	**0**	**4**	**4**	**2**	**1.—**
Scherpenheuvel	4	1	2	1	2	3	4	1.—
Hercules	3	0	2	1	0	4	2	0.66
Transvaal	5	0	3	2	5	10	3	0.60
Hollandia	4	0	0	4	2	18	0	0.—

Reserve A-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Asiento 2	2	2	0	0	4	1	4	2.—
Hercules 2	**2**	**2**	**0**	**0**	**4**	**2**	**4**	**2.—**
Jong Holland 2	2	1	1	0	10	1	3	1.50
S.U.B.T. 2	3	1	2	0	4	3	4	1.33
Scherpenheuvel 2	3	1	1	1	6	5	3	1.—
R.C.C. 2	3	1	0	2	6	4	2	0.66
Transvaal 2	1	0	0	1	1	3	0	0.—
Feyenoord 2	3	0	0	3	3	15	0	0.—
Hollandia 2	1	0	0	1	0	5	0	0.—

B-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
Atletico	2	2	0	0	6	0	4	2.—
Jong Curaçao	4	3	1	0	7	2	7	1.75
D.C.C.	3	2	0	1	6	2	4	1.33
Arsenal	**2**	**1**	**0**	**1**	**2**	**5**	**2**	**1.—**
Hilversum	4	1	1	2	2	3	3	0.75
Atlantico	3	0	1	2	1	4	1	0.33
Be Quick	3	0	1	2	0	6	1	0.33
Sparta	1	0	0	1	1	3	0	0.—

Junior-Klasse	gesp.	gew.	gel.	verl.	doelpunten voor	doelpunten tegen	punten	gem.
R.C.C.	1	1	0	0	4	2	2	2.—
Scherpenheuvel	1	1	0	0	1	0	2	2.—
Jong Holland	0	0	0	0	0	0	0	0.—
S.U.B.T.	1	0	0	1	2	4	0	0.—
Hercules	1	0	0	1	0	1	0	0.—

OPGELEGDE BOETEN.

De vereniging BE QUICK is beboet met een gulden, wegens het niet juist invullen van wedstrijd- en ruilformulieren; J. KWAST moet zijn V. KWAST en A. VOS moet zijn C. VOS.

INGESCHREVEN.

Ingeschreven als werkende leden van Feyenoord E. ZIMMERMAN, Chr. STEENMIJN en M. AARSEN.

HET BESTUUR.

TUSSEN OERWOUD EN SAVANNAH.

OP ZOEK NAAR DE GRENZEN VAN SURINAME.

Drie jaar in het oerwoud.

De Nederlandse grenscommissie, die tot taak had, de grens van Nederlands Suriname te bepalen en in kaart te brengen, is kort geleden in Nederland teruggekeerd.

Met een der grens-commissarissen, de luit.-ter-zee 1ste klasse F. H.M. van Straelen, had de Maasbode een uitvoerig onderhoud, waarin de zee-officier uitvoerig over de werkwijze der expeditie en het lief en leed in het oerwoud heeft verteld.

„U ging uit om de grens te bepalen van Suriname. In hoeverre was die tevoren bepaald?"

„Er was een grens bij benadering aangegeven. In 1906 is er een tractaat tot stand gekomen tussen Nederland en Brazilië, waarbij als grens tussen de beide gebieden werd aangenomen de waterscheiding tussen de brongebieden van de Amezone, de Corantijn en de Marowijne. Wij hadden tot taak, deze waterscheiding te verkennen, grensstenen te verplaatsen en de grens in kaart te brengen. Aan de andere zijde zou een Braziliaanse commissie een deel van de grens voor haar rekening nemen, aan de Westzijde werkte een Engelse commissie, ten Oosten van Suriname hebben we met een commissie van Frans Guyana samengewerkt."

„Hoe groot was de Nederlandse commissie?"

„Wij vertrokken in 1935 naar Paramaribo onder leiding van den gep. vice-admiraal C. G. Kayser. In totaal waren wij met drie grenscommissarissen. Voorts gingen er een dokter mee en een radiotelégrafist. Voor het overige bestond de expeditie uit Creoolse arbeiders".

Naar de grens.

„Is de expeditie van Paramaribo uit vertrokken?"

„Ja, maar wij hebben daar nog ongeveer zes weken mede gewerkt aan de voorbereidingen van de tocht. Trouwens, heel veel van het voorbereidingswerk was daar reeds gedaan door den directeur van de cultuurtuin, prof. Stahel. Maar wij moesten toch op goed weer wachten. We zijn drie jaar achtereen telkens negen maanden onderweg geweest, maar keerden steeds in de maanden Mei, Juni en Juli naar Paramaribo terug, daar het gedurende die maanden onmogelijk is, in het oerwoud te werken. Dan was het daar nog natter dan nat!"

„Hoe maakte u de tocht naar de grens?"

„Dat is eenvoudiger te vertellen dan te doen" zegt de heer van Straelen. En dan begint hij zijn relaas van de eerste, moeilijke tocht naar de Zuidgrens van dit onverkende land. Van Paramaribo ging de expeditie per zeeschip naar Nickerie, gelegen aan de monding van de Corantijn. En hier begon het eigenlijke trekkerswerk.

De Corantijn is n.l. vanwege de vele watervallen, stroomversnellingen en ondiepten slechts met corjalen, uitgeholde boomstammen, bevaarbaar. Bovendien moesten nog corjalen van verschillend formaat worden gebruikt, daar sommige kreken zó ondiep waren, dat een boomstamschuitje met enige diepgang nog onbruikbaar was. Van de andere kant was men voor het vervoer van bagage en levensmiddelen toch weer op het vervoer te water aangewezen want de tocht ging voor het grootste gedeelte door volkomen onbewoonde en ontoegankelijke gebieden. De reis naar het werkgebied op de grens heeft dan ook ongeveer acht weken geduurd. Acht dagen na het vertrek stond de groep voor de Wonotobovallen en geraakte steeds in 't volkomen onbewoonde gebied. Om te beginnen moest daar alle bagage worden uitgeladen en ruim 4 K.M. over de wal gesleurd worden. Bij de Frederik Willem-vallen moesten zelfs de boten ruim 2 K.M. door het bos gesleurd worden.

De toestand van de rivieren, ondiep, met rotsachtige bodem en stroomversnellingen, had een zeer nadelige invloed op de boten. Die moesten ieder jaar vernieuwd worden en ieder jaar zijn er boten met bagage en al verloren gegaan.

Het eerste jaar heeft de expeditie de tocht als volgt gemaakt. Eerste doel van de tocht was de samenvloeiing van de Sipaliwini en de Koetari. Daar werd het hoofddepôt voor de levensmiddelen gebouwd, met een radio-station. De telegrafist bleef daar achter, om de verbinding tussen de expeditie en Paramaribo te onderhouden. Bij het hoofd-depôt splitste de expeditie in twee groepen. De ene ging via de Sipaliwini naar de grens, de andere groep had tot taak, de langste zijtak van de Koetari te bepalen. Dit zou immers de grens moeten zijn. Daarna heeft deze groep, tezamen met de Braziliaanse en de Engelse commissies, die ook op de grens waren aangekomen, een Drielandenpunt bepaald.

De tweede ploeg werkte op dezelfde wijze in het brongebied van de Sipaliwini. Hierbij bleek, dat er op het grensgebied van Suriname een geweldig grote savannah ligt van enige honderden vierkante kilometers. Deze vlakte is een uitloper van de Braziliaanse savannah van de Paroe-rivier.

De tweede ploeg heeft het gehele eerste jaar in de savannah gewerkt. Zo nu en dan moest zij grote savannah-branden ontsteken, om de zaak te effenen en wat uitzicht te krijgen. Zij moesten immers de kreken verkennen en die waren vaak geheel onder de begroeiing verscholen.

De andere ploeg werkte onafgebroken in het oerwoud. En geen spoor van enige bewoning werd er ontdekt.

In het brongebied der Marowijne.

Daar heerst altijd een kathedraalachtige schemering. Het is er kil en vochtig en je wordt iedere dag meer een „bleekgezicht". Alles, wat er groeit, zoekt de zon zo hoog mogelijk. En in de loop der jaren is er een bladerdak gegroeid, hoog in de toppen van rijzige bomen, dat geen zon meer doorlaat. Wat door dit dak nog wel kan heenkomen, is het alles bedervende vocht. En dat was oorzaak, dat alles nat werd, alles schimmelde, alles stonk en rotte. Het papier werd pap, met inkt werken was uitgesloten en de kleren waren steeds vochtig. En als de expeditie eens een open plekje vond, waar de zon weer eens op de vochtige, kille huid kon schijnen werd tevens van de gelegenheid geprofiteerd, om het vocht weer eens uit de bagage, tentzeilen' klambo's en papieren te jagen.

Er waren gebieden in het oerwoud, waar bijna niet door heen te komen was. Daar waar het beruchte „bamboesi" groeit, was ook hoegenaamd geen uitzicht. Als men daarin ging hakken, viel het van boven af weer dicht. Zo heeft de expeditie eens een halve dag moeten hakken, om 200 meter verder te komen!

Volgende expedities.

Tegen de zomer van 1936 was de expeditie naar Paramaribo teruggekeerd, omdat het in het oerwoud onmogelijk werd te werken, vanwege het natte seizoen. De maanden Mei, Juni en Juli werden weer benut om de bagage aan te vullen, de vloot van corjalen te repareren of te vernieuwen, maar vooral om de gegevens van de natte kladjes uit het oerwoud te verwerken en de kaarten te tekenen. Een der eerste zorgen was, een betere bescherming te vinden tegen het regenwater.

Tegen het najaar van 1936 vertrok de commissie opnieuw naar de grens, ditmaal via de Marowijne. Zij ging de Tapana-hony op tot de samenvloeling van deze rivier met de Paloemeu. Hier werd weer hetzelfde hoofddepot voor levensmiddelen gebouw en splitste zich de commissie in twee groepen.

Deze tocht verschilde in enige punten aanzienlijk van de eerste expeditie. Op de eerste plaats was het gebied, waardoor getrokken werd, niet onbewoond. Langs de Marowijne en de Tapana-hony hebben immers bosnegers en Indianen hun nederzettingen.

Bij de eerste tocht was de grote expeditie met de levensmiddelen de commissie gevolgd. Dit keer gingen de levensmiddelen eerst naar het hoofddepot en dan volgden de commissieleden. Bovendien gingen er nu twee radio-telegrafisten mee en twee ontvang- en zendinstallaties. Deze bleven nu niet bij het hoofddepot achter, maar iedere groep kreeg na de splitsing een radio-telegrafist mee naar de grens.

Dit jaar werkte de Nederlandse commissie allen samen met de Brazilianen. Ieder nam een deel van de grens voor zijn rekening en op de ontmoetingspunten werden astronomische waarnemingen gedaan, om elkaars bevindingen te controleren. Deze waarnemingen werden om de 30 K.M. gedaan. De Nederlandse commissie beschikte daartoe over instrumenten, waarop de juiste tijd — een factor van groot belang bij deze plaatsbepalingen — tot op $^1/_{00}$ seconde nauwkeurig kon worden bepaald.

Toen het weer te vochtig werd in het oerwoud, is de groep naar Paramaribo teruggekeerd, om in Juli 1937 voor de laatste maal naar de grens te trekken. Wederom ging het de Marowijne op, ditmaal naar de samenvloeiing van de Litani en de Oelemari. Een groep nam de Oelemari voor haar rekening, de andere werkte in het gebied van de Litani en de Koeli-Koeli-kreek.

De ervaringen van de twee vorige jaren hadden de Nederlanders veel geleerd. Zij werkten nu ontzagelijk snel. Bovendien zaten zij nu in de bergen, waardoor het werk vergemakkelijkt werd.

In samenwerking met de Franse commissie, die de grens tussen Nederlands en Frans Guyana zou bepalen, is toen een Drielanden punt behaald. De Braziliaanse commissie had bij haar tocht naar de grens pech gehad en was ver Oostelijk uitgekomen, zodat zij eerst op de grens aankwam toen het werk gereed was.

Omstreeks Kerstmis 1937 was de Nederlandse commissie gereed met haar werk. Toen was de gehele grens ongeveer 500 K.M. verkend, in kaart gebracht en om de 10 K.M. met grensstenen aangeduid.

In de eerste helft van Januari keerde de Litani-groep naar Paramaribo terug. De Oelemari-groep keerde een maand later naar de stad terug.

Oerwoud-gevaren.

Onze laatste vraag gold de speciale gevaren van het oerwoud.

„De gevaren kwamen van een kant, waar u haar niet verwacht zult hebben", zegt luitenant van Straelen.

Van de bevolking hadden we geen gevaren te duchten. Er was in het bewoonde gebied maar één stam, die vijandig was en die trok zich in de bossen terug, als wij kwamen. Ook van de dieren waren geen gevaren te duchten, ofschoon we enige rare onmoetingen met exemplaren van formaat hebben gehad.

Neen, gevaren waren er maar twee en die kwamen van het bos zelf. Verdwalen was één. Het andere gevaar school in de dode, vallende bomen. We hebben het één keer meegemaakt, dat er op 100 meter afstand van ons kamp een boom, een reus, viel. Gelukkig juist van ons af, anders waren de rampen niet te overzien geweest.

Vooral in de regentijd is het gevaar voor vallende bomen 't grootst. Het ergste is echter, dat deze reuzen soms tientallen anderen in hun val meenemen en zodoende een heel rayon onveilig maken."

„Hebt U verliezen gehad bij de expedities?"

Ja, het eerste jaar hadden we twee doden onder onze arbeiders. Een viel er bij een stroomversnelling op een rotsblok in de rivier, terwijl hij stond te vissen: Later vonden we het lijk terug, helemaal verminkt door de ‚pirengs", venijnige vissen, die men wel zoetwaterhaaien noemt. De andere stierf aan longontsteking. Maar de Engelse commissie, die het jaar daarvoor in de bossen had gewerkt, en die zeer goed uitgerust was, had veel verliezen. Van de drie Europeanen stierf een in 't oerwoud, een tweede werd half dood teruggebracht en de derde heeft nog op eigen benen de bewoonde wereld kunnen bereiken.

Het tweede jaar hadden we enige gevallen van beri-beri, waaronder een heel ernstig geval van den radio-telegrafist. Die arme jongen is 120 K.M. ver door het bos gedragen moeten worden. De hangmat, waarin hij gedragen werd, schuurde nu eens over boomstronken, moest dan weer door het moeras gesleurd worden, en dat alles met een jongen, die lag te krimpen van de pijn!

We hadden dit jaar een zeer moeilijke terugtocht. Op het allerlaatste nippertje hebben we bagage en levensmiddelenvoorraad moeten achterlaten, om de rivier nog te kunnen halen. De Braziliaanse commissie had dat jaar vijf doden".

Zo was het lief en leed van de grenscommissie het relaas van vreedzaamlandveroveren, een moeizaam volbrengen van een verantwoordelijke taak. In het begin van 1938 heeft de commissie de terugreis naar het moederland aanvaard.

STAAT EN NATIE.

Er bestaat een groot verschil tussen beide begrippen. Niet iedereen zal dit zo maar zonder slag of stoot toegeven, doch dit moet op een misverstand berusten. Dit misverstand ontstaat hierdoor, doordat men beide woorden dooreen gebruikt: wat wij een staat zouden willen noemen, noemt men n.l. soms 'n natie, terwijl er nog vele andere termen gebruikelijk zijn als: rijk, staatsgemeenschap, volksgemeenschap, volk, etc, die tot verduidelijking bedoeld zijn, maar dikwijls toch verwarrend werken.

Onder natie verstaan wij een groep mensen, die doordat zij leefden onder dezelfde omstandigheden, gegroeid zijn tot een groep mensen met dezelfde deugden en ondeugden, of korter gezegd met een zelfde soort karakter.

Dit karakter uit zich in een zelfde levenswijze en een zelfde opvatting over veel levensproblemen en verder in dezelfde gewoonten, tot de meest klein huiselijke gewoonten toe, ja tot in dezelfde typische klederdracht. Is er een werkelijk sterk nationaal leven dan uit het zich ook door het ontstaan van een eigen dialect of nog sterker een eigen taal.

Onder staat daarentegen verstaan wij, dat wat we als rood of geel of blauw op de landkaarten zagen, vroeger in de aardrijkskunde les: een stuk land van Europa of Amerika etc., wat staat onder het zelfde burgerlijk bestuur.

Landkaarten van naties zijn moeilijker te maken dan landkaarten van staten. Van een staat kan men zeggen, dat hij daar ophoudt waar de burgerlijke macht van het land zich niet verder uitstrekt.

Doch om precies aan te geven, waar nu niet meer mensen wonen met dat zelfde karakter, is veel moeilijker: die grens is dikwijls niet scherp; daarbij is er dikwijls een langzaam overvloeien van de ene groep gelijk gestemde mensen in een andere groep, doch onderling ook weer gelijk gestemde mensen.

We zien dan ook dat in verschillende staten meerdere naties zijn, ja dat het ene stuk van een natie valt in de ene staat, terwijl het andere stuk valt onder een andere staat. U zoeke zelf maar voorbeelden.

Hoe moet de houding zijn van een staat, ten opzichte van de naties die onder die staat vallen?

Men redenere uit 't doel van de staat: het algemeen belang te bevorderen. Dan moet hij vooreerst het goede wat er is in de naties bewaren en beschermen, de goede deugden en gebruiken in stand trachten te houden, hoe beter de burgers zijn, des te beter.

Men vergeve mij het woord: is het materiaal, dat bestuurd moet worden vooreerst dus beschermend, vervolgens de naties elkaar wedekerig ten goede laten beinvloeden: de ene natie kan de andere iets geven, wat de andere niet heeft of slechts zeer weinig. Dit wederkerig begrijpen, waarvoor het nodig is b.v. primair dat men elkaar zoveel mogelijk verstaat, wat nog iets anders is als één taal, als de enig gedulde toe te laten.

Het wederkerig begrijpen eist duidelijk, veel takt en komt ook niet in twee dagen tot stand, daar er dikwijls in het verleden ook feiten zijn, die een wederkerig begrijpen vreselijk in de weg staan.

Maar als dit alles zo bezien zo moeilijk is, dan moet men elke poging tot wederkerig begrijpen toejuichen.

Br.

Niet aan deze zijde van het graf ligt de hoofdbetekenis van ons bestaan, maar aan de overzijde.

Men verwarre het voorportaal niet met het paleis.

De aarde is in het heelal maar een stipje; de tijd is zelfs nog geen rimpel in de eeuwigheid.